

Båtdagen miljöseminarium 16/3 2024

SMBF:s miljökommitté

Jimmy Dominius, Mälarhöjden (sammankallande)

Lotta Rosenberg, Södra Evinge BK

Stevan Sulja, St Hunduddens Varvsförening

Lars Fladvad, Saltsjöbadens BK

Mikael Bengtsson, Heleneborgs BK

Just nu

- Östersjökontrakt
- Avfallshantering
- Markinventering
- Fossilfritt båtliv
- Nämndöskärgårdens nationalpark
- Värmdö kommuns Havs- och vattenplan
- Egenkontroll av klubbarna
- Och lite till...

Östersjön ett
av världens mest
förorenade hav

Saltsjön - Mälarens Båtförbund

Östersjön ett av världens mest förorenade hav

- 9 länder. 90 miljoner människor
- Industrier, jordbruk och avlopp
- Vi avråds äta mycket fet fisk från Östersjön
- Långsam vattenomsättningen
- Gifter fastnar i sediment, växter och djur
- Överfiske. Torsk, gädda och strömming saknas. Säl, spigg och skarv ökar
- Invasiva arter. Svartmunnad smörbult, krabbor m fl

Vad vi båtägare kan göra för Östersjön

- Alla - även båtägare - måste ta sin del av ansvaret
- Använd tömningsstationer för toatanken
- Undvik känsliga områden. Ankra djupare än 7 meter
- Kör miljövänligt
- Välj HVO eller alkylat i tankarna. 2-taktare. Eldrift...
- Välj bort biocidfärger
- Segla
- Östersjökontraktet: www.ostersjokontraktet.se/

Ta ett personligt ansvar!

Välkommen till Östersjökontraktet®

Många som stödjer arbetet för ett väsentligt friskare
Östersjön!

- Varje person som tecknat sitt kontrakt med Östersjön kommer att bidra till minskad nedsmutsning.
- Med ett stort antal kontrakt kan man med trovärdighet förmå makthavare på central och lokal nivå att fatta avgörande beslut för Östersjöns bästa.

Målet är 1 miljon kontrakt som ett första större steg och många viktiga beslut fattade för framtidens hav! Havet lovar då att för kommande generationer vara: **Badbart – Farbart – Njutbart och skapa Ätbart!**

Teckna Östersjökontraktet® här!

Mitt löfte till havet

Ge ett eller flera löften som passar dig.

Du förbinder dig inte till något som du inte kan klara av och kontraktet är inte förknippat med några kostnader.

Löfte
1-4

Löfte
5-8

Information
om dig

- Jag väljer miljövänliga produkter när jag kan och hanterar kemikalier och andra miljöfarliga produkter, exempelvis medicinrester och färgrester så att de inte hamnar i naturen eller i avloppet.
- Jag lämnar plast, metall, glas och annat från hushållet till återvinning.
- Jag använder min båt miljösäkert som att ha toalett med uppsamlingstank, använder miljövänlig bottenfärg eller ännu hellre, tvättar skrovet i en båtbottentvätt.
- Jag rapporterar till myndigheterna om jag iakttar något allvarligt miljöproblem som tex oljeutsläpp, stort antal döda djur eller fåglar eller liknande.

Gå vidare

Mottagningsdirektivet 1/2

- EU-regler. Svensk lag. Föreskrifter. Kommunal inspektion.
- Gäller alla hamnar (bryggor) – särskilda regler för småbåtshamnar.
- Färre än 25 båtplatser = inget behov av plan
- Avfallshanteringsplanen ska lämnas till kommunen för godkännande
- Krav på "samråd". Definition av "hushållsavfall".

Mottagningsdirektivet 2/2

- Möjlighet ta ut avgift
- Planen ska uppdateras och godkännas vart 5:e år, eller vid förändringar
- Kostnad kan tas ut av kommunen
- Miljöinspektioner av klubben/varvet kommer att fortsätta som tidigare. Miljöbalkens regler
- Tips: Ha samma regler i klubben för bryggan och varvet
- Läs mer: batunionen.se

Markinventering (sanering) 1/2

- Markinventering i flera kommuner. "Kartläggning" i Stockholm
- Sanering av TBT/tenn och koppar är nästan klar. Inget mer hamnar på marken
- Nu inventering av eventuella gifter i marken
- Om kommunen hör av sig, försök hitta uppgörelse innan beslut eller föreläggande. (LOVA-bidrag?) Ta hjälp av konsult, SMBF, SBU. Ta vara på andra klubbars erfarenhet.

Markinventering (sanering) 2/2

- Inventering 75 000 – 150 000 kr.
- Lägg upp en miljöfond i klubben (10 000 kr/år?)
- Finns behov av mer provtagning? Sanering? Plan för sanering och vem/ vilka som kan betala?
- Lång process till sanering. Ta hjälp! Konsult. Kontakta SMBF/ SBU
- Sanering kan bli mycket dyrt. Bidrag från staten/kommun? Delade kostnader?

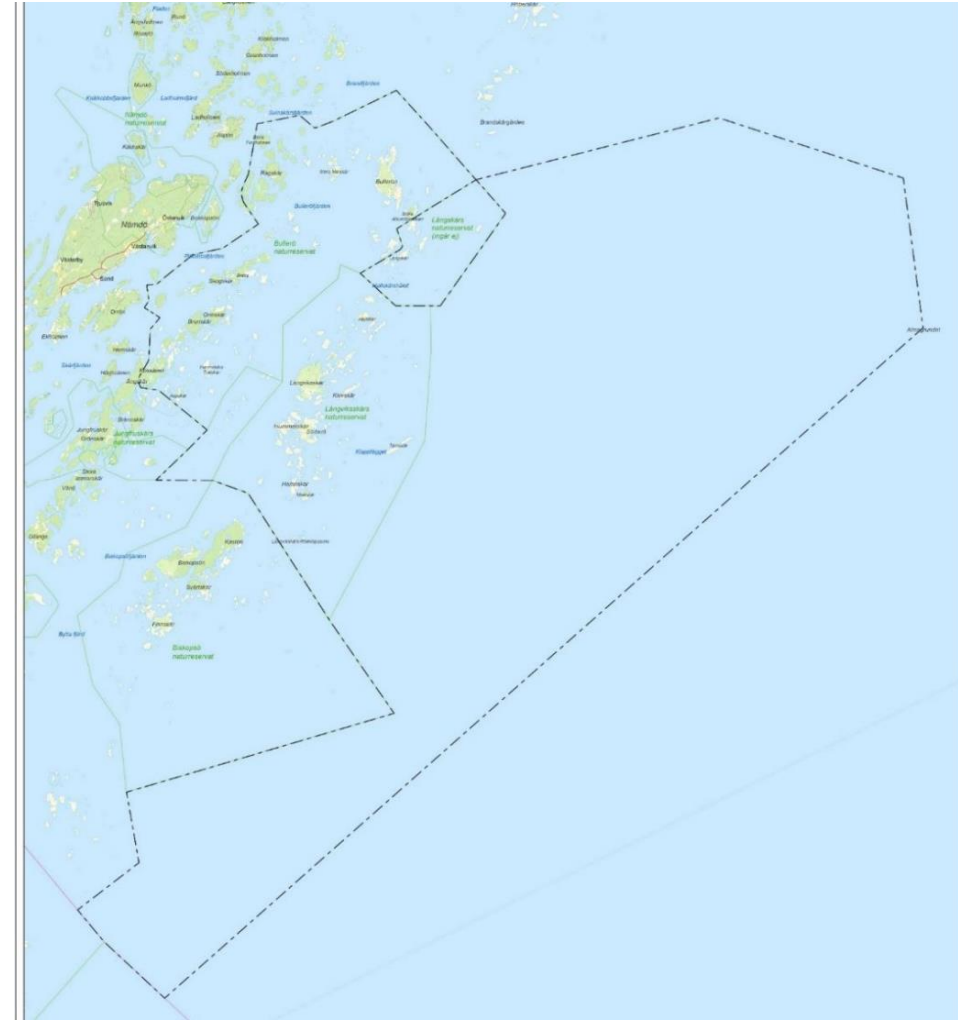
Fossilfritt båtliv

- Fossilfri framtid gäller också båtägare!
- Fundera på behov av laddning. Antal platser? Särskilda platser? Ny matning av el till klubben? Kostnad/avgift?
- Byta bränsle är lätt
- Om Diesel byts mot HVO minskar CO2-utsläppen med ca 80 procent
- Uppmuntra er lokala sjömack av erbjuda HVO och alkylatbränsle.

Nämndöskärgårdens nationalpark

- EU (och Sverige) vill att mer natur skyddas.
- Naturvårdsverket föreslår för regeringen
- SMBF har lämnat synpunkter:
 - Lägg ut bojar för svajförtöjning och för förtöjning mot land.
 - Fasta förtöjningsanordningar i land i naturhamnar.
 - Fler toaletter i naturhamnar
 - Möjligheten för fritidsbåtar att kunna tömma toatankar
 - Gör farleder så breda att segelbåtar kan kryssa
- Förslag till skötsel föreskrifter kommer i maj
- Regeringen beslutar hösten -24
- Invigning 2025

Värmdö kommuns Havs- och kustplan

- Kommunal plan för havs- och vattenplanering. (Motsvarande planering finns redan på land)
- Värmdös plan antydde generellt ankrings- och färdförbud i vissa vatten grundare än sex meter
- SMBF skrev till kommunen:
 - Inga generella förbud mot färd eller ankring.
 - Fasta bojar om skyddsvärd botten vid populära ankrings/ -förtöjningsplatser.
 - Vågors påverkan viktigare än fart/färd.
- Två möten med kommunen
- Kommunen ska nu ta fram nytt förslag. Bra!
- OBS: Fler kommuner kan komma med förslag till havs- och vattenplan!

Motorbåt avsedd för övernattnig

Större motorbåt, avsedd för övernattnig, även RIB.

Starta ny säkerhetskontroll

[Ladda ner säkerhetskontroll som PDF](#)

 Kontrollera varje båtår Kontrollera månatligen Kontrollera årligen

1. Är båten tät och fri från vatten

A. På land – skrovets utsida

Kontrollera att skrovet är fritt från allvarligare skador.

B. På land – dyvika/bottenplugg/länspluggar (om sådan finns)

Kontrollera att de(n) sitter fast innan sjösättning. Dyvikan kan vara sliten eller sprucken. Vissa har en packning som bör kontrolleras årligen. Byts vid behov.

C. På land – Kontrollera att bordgenomföringar är täta

Skrovgenomföringar med anslutningar för ventiler (= kranar) och slangar, navigationsinstrument med kabelanslutningar samt självlänsar. På land, utsidan – kontrollera genom att skrapa bort bottenfärg och beväxning att där inte syns några tecken på korrosion, sprickor, rost eller springor mellan skrovgenomföringens fläns och skrov. Om en kulventil varit stängd under vintern finns risk att den frusit sönder och spruckit. I samband med blixtnedslag kan plastgenomföringar för navigationsinstrument blivit skadade. På land, insidan – kontrollera att skrovgenomföringen sitter fast, inte har korrosionsangrepp eller visar spår av läckage. Kontrollera att slangar inte har sprickor eller är nötta samt att vredet sitter fast och inte är rostigt. Tunna spiralburna plastslangar är olämpliga till skrovgenomföringar. Slangar ska, enligt gällande regelverk, under eller nära vattenlinjen vara fästa mot skrovgenomföringen med dubbla slangklämmor i rostfritt stål som är vända åt vart sitt håll. Ventilen ska motioneras ibland för att inte fastna samt gå lätt att öppna/stänga.

Egenkontroll i båtklubben

- Egenkontroll **ska** ske enligt miljöbalken. Slipp anmärkningar vid miljöinspektioner
- Kolla minst årligen läget i klubben
- Exempel:
 - Miljöstationen tömd? Vem är ansvarig?
 - Hur rapporterar ni vad, och vem, som transporterar ert farliga avfall?
 - Rutiner vid slipning och skrapning. Var finns dokument och regler?
 - När ska slingen till kranen inspekteras nästa gång? Av vem?
 - Finns släckutrustning vid grillplatsen? Vem är ansvarig?
 - Vem kan elsystemet i klubben? Dokumentation?
 - Har ni miljösamordnare i styrelsen? Finns han/hon i BAS?
 - Hur utbildas medlemmarna? När? Av vem?
- Använd gärna **Handboken för fritidsbåthamnar**: Batunionen.se
- SBU uppdaterar nu checklista för egenkontroll i båtklubbar.

Olika kommunala krav

- Kommunen har beslutat att en båtklubb, om båtarna har hög kopparhalt, så får de inte förtöjas vid bryggan
- Överklagat!
- Kontakta SMBF eller SBU om ni får nya eller "konstiga" inspel/beslut från kommunen
- Vi kan i vissa fall hjälpa er med skrivelser/svar/överklaganden
- Vi kan tillsammans hjälpa även andra klubbar

XRF-mätning i klubben

- Utbildning av XRF-funktionärer
- Instrument finns att hyra hos SBU
- Anmäl funktionärer till utbildning:
kansli@smbf.org

Havstulpanvarning

- Gratis SMS-varning när havstulpanerna börjar sätta sig
- Då kan ni närmaste veckorna:
 - Bottentvätta båten vid tvätt
 - Använda "skrubbis"
 - Bada med rotborste
 - Eller gå in i sötvatten ett antal timmar
- Slipper måla med biocidfärg.
- Bra för plånbok och miljö
- Anmäl: Batmiljo.se

Till sist:

- Anmäl miljösamordnare i BAS
- Ha uppdaterade regler i klubben
- Utbilda nya medlemmar i miljöfrågor
- Gör egenkontroll i klubben regelbundet
- Ligg gärna före miljöinspektören
- Skriv på Östersjökontraktet

Frågor?

kansli@smbf.org

Jimmy.dominius@smbf.org

www.smbf.org

www.sbu.se

www.batmiljo.se

Saltsjön - Mälarens Båtförbund

Saltsjön - Mälarens Båtförbund

Saltsjön - Mälarens Båtförbund